

Barbecue

Gerard Ouweneel

Vrijdag 6 mei 2011 was een dag met weergalozige vogelervaringen. Zo bijzonder dat de bevoorrechte vogelaars die erbij waren, bij latere ontmoetingen zeker tegen elkaar zullen zeggen: 'Weet je nog toen...?', dan volgde het verhaal. Op die dag in mei voer de Plancius ter hoogte van de Kreeftskeerkring noordwaarts, ongeveer zeventig mijl uit de kust van Mauretanië. Na een lucratieve dag vogels kijken op de Kaap Verdische Eilanden was ons clubje drie dagen eerder sloop gegaan in Praia, op het eiland Santiago. Na vertrek was het direct raak. Voor de kust Roodsnavelkeerkringvogels. Toen één van deze vogels op prettige afstand achter de Plancius langsvloog, riep Jacques de Raad op een voor hem ongekend heftige wijze: 'Dat is die andere...', daarmee doelend op de Witstaartkeerkringvogel. Met een reactievermogen die een competitietennisser betaamt, wist Laurens Steijn de vogel snel te fotograferen. Van het resultaat heeft Laurens plezier gehad. Zowel Dutch Birding als Birding World nam de foto op in de WP-reports. Het was de tweede Witstaartkeerkringvogel voor het West-Palearctische gebied. Verder die middag ook al honderden Kuhls Pijlstormvogels, Kaap Verdische Pijlstormvogels, een Grauwe en 'bardi boydi', de Macronesian Pijlstormvogel, die bij verschijnen in 1997 van Tirions Nederlandse namengids nog niet was beschreven. Nu wel, waarvoor complimenten en erkentelijkheid aan Magnus Robb en Killian Mullarney, de makers van Petrels Night and Day, een zeer aan te bevelen boek, dat op ongeëvenaarde wijze wetenschap, avontuur en emotie samenvoegt. Sentimenten die bij de vogelaar tijdens zijn activiteiten beurteilungen om voorrang vragen. De oogstrelende platen van Killian Mullarney maken het geheel compleet! Het boek zou tijdens de West-Africa Pelagic 2011 dan ook steeds binnen handbereik liggen, want er was veel na te slaan. Enerverende dagen volgden. Een 'zodiac-tocht' naar Santiago verzekerde de vogelaars van de Rasoleeuwerik op hun levenslijst.

Nog steeds in de archipel zorgden twee Bultruggen voor spektakel. Er waren voortdurend Bulwers Stormvogels en ook begonnen de discussies over de identiteit van ver weg en soms dichterbij op zee ontdekte stormvogeltjes. Omdat aan deze zijde van de Atlantische Oceaan een aardig rijtje stormvogeltjes acte de présence kunnen geven, zouden die discussies de hele reis doorgaan. Tomeloze vreugde, adrenaline en nerveus gedoe met fotoapparatuur toen op 4 mei vier Orka's tot langs zij de Plancius kwamen. Dagelijks waren er groepjes Rosse Franjepoten. Een paar maal Hamerhaaien en naar het noorden ijgende Noordse Sterns. Om alle emoties te kunnen verwerken en een plaats te geven, was het goed dat het soms een paar uur rustig was op zee.

Toch knaagde er iets. Bij menigeen had de verbluffende foto van Kees Camphuysen van een drom Vorkstaartmeeuwen de doorslag gegeven in te schepen. Kees fotografeerde deze enigmatische meeuwen tijdens hun voorjaarstrek boven een 'opwelling' in het zeegebied dat wij nu vanaf het bovendek stonden af te speuren, maar tijdens de eerste drie dagen op zee viel er geen Vorkstaartmeeuw te bespeuren, neen, nog geen jager. Het werd 6 mei. In de ochtendschemer waren op zee meer vogels dan vorige dagen: Europese en Wilsons Stormvogeltjes, 'Genten', 'Grauwe Pijlen', Noordse Sterns en Kleinste Jagers. Kort voor het ontbijt van 08:00 uur een Vorkstaartmeeuw, die ertoe leidde dat de scheepskok die ochtend weinig arbeidsvreugde zal hebben gekend, want ieder zat haastig en nerveus het ontbijt tot zich te nemen, nu en dan met de mond vol voedsel, in half gerezen houding verstarde door de verrekijker naar buiten starend. Sommigen ijlden voortijdig naar buiten. De Plancius voer kennelijk midden in de Oost-Atlantische zeevogeltrekroute, die op die zesde mei druk werd bevlogen, met de hele dag door Vorkstaartmeeuwen, vaak aan stuur- en bakboord zo ver het oog reikte, individueel of in treintjes, 'All heading north'. Ook de vier soorten jagers en verder

sterns: Visdieven en Noordse, een paar Dougalls Sterns en Koningssterns, die twee Britten aanvankelijk als Bengaalse Sterns claimden. Op zeker moment meende ik een Bonte Stern te zien. Omdat wij ook noordwaarts voeren en de (vlucht)snelheid van de Vorkstaartmeeuwen net iets boven de onze lag, schoven de passerende treintjes meeuwen en clubjes Kleinste Jagers langzaam in dezelfde richting voorbij, soms zo dichtbij dat we schuin over de reling moesten buigen. De Middelste Jagers vlogen wat hoger, op ooghoogte van het op het bovendek verzamelde cohort fotografen, soms zelfs laag over het bovendek. Toen ook nog omgeroepen werd 'Sperm Whale tail at nine o'clock' steeg de vreugde tot het summum. Voorzag de kok dat zijn lunch onaangeroerd zou blijven? Het besluit viel dat deze buiten zou plaatsvinden, een barbecue op de achterplecht. Het werd een stemmingsvol gebeuren waaraan zon, zee, gul uitgeserveerde wijn, langskomende jagers, Vorkstaartmeeuwen en Wilsons Stormvogeltjes in het kielzog alles bijdroegen en de altijd lachende en veel geluid om zich heen hebbende Filippijnse bemanning de rest deed. Niet dat de achterplecht het toneel werd van delirerende taferele en liederlijk gedrag, maar toch... een Brit verklaarde dat hij na ieder glas wijn de lepels van passerende Middelste Jagers fraaier en langer vond. Nu terugkijkend voel ik spijt, want een met wijn overgoten barbecue kan altijd nog, maar genieten van zeetrektaferelen als die van de zesde mei zullen voor mij vrijwel zeker passé zijn. Had ik er niet beter aan gedaan die lunchtijd ook op het bovendek door te brengen? 's Avonds bij opmaak van het dagboek bereikten wij met de Engelsen overeenstemming over achthonderd à duizend Vorkstaartmeeuwen, van Middelste en Kleinste Jagers

ieder honderdvijftig stuks, vijf Grote Jagers en in ieder geval één Madeirastormvogeltje. Ook de notitie dat we ten minste vijf Janvan-genten waarnamen met flarden van visnetten in de snavel. Verder nog dat we de hele dag tussen een armada van vissersschepen hadden gevaren, afkomstig uit Spanje, Roemenië, Rusland en uit Scheveningen, vissersschepen die voor een naar verhouding schamel bedrag Mauretanië beroven van zijn visrijkdom.